

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Sžsk/119/2018
Identifikačné číslo spisu: 8017200766
Dátum vydania rozhodnutia: 26.02.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Zdenka Reisenauerová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:8017200766.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zdenky Reisenauerovej a členiek senátu JUDr. Aleny Adamcovej a JUDr. Judity Kokolevskej, v právnej veci žalobcu M. C., bytom P., právne zastúpeného JUDr. Petrom Harakálym, advokátom, so sídlom Mlynská č. 28, Košice, proti žalovanej Sociálnej poisťovni, ústredie, Ul. 29. augusta č. 8 - 10, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutia žalovanej č. 32681-6/2017-BA zo dňa 12. septembra 2017, o kasačnej sťažnosti žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Prešove zo dňa 25. apríla 2018 č. k. 6Sa/25/2017-53, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 25. apríla 2018 č. k. 6Sa/25/2017-53 m e n í tak, že rozhodnutie žalovanej č. 32681-6/2017-BA zo dňa 12. septembra 2017 z r u š u j e a vec jej v r a c í a na ďalšie konanie.

Žalobcovi proti žalovanej priznáva nárok na náhradu trov konania pred krajským súdom a náhradu kasačného konania v celom rozsahu.

Odôvodnenie

I.

Konanie pred krajským súdom

1. Krajský súd v Prešove (ďalej len „krajský súd“ alebo „správny súd“) rozsudkom zo dňa 25. apríla 2018 č. k. 6Sa/25/2017-53 podľa ustanovenia § 190 zákona č. 162/2015 Z. z. Správneho súdneho poriadku (ďalej len „SSP“) zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovanej č. 32681-6/2017-BA zo dňa 12. septembra 2017 žiadajúc, aby súd napadnuté rozhodnutie zrušil a vec vrátil žalovanej na ďalšie konanie. Nárok na náhradu trov konania účastníkom nepriznal.

2. Z odôvodnenia uvedeného rozhodnutia vyplýva, že krajský súd z predloženého administratívneho

spisu zistil, že žalobca si dňa 27.10.2016 uplatnil v Sociálnej poisťovni, pobočka Bardejov (ďalej len „prvostupňový správny orgán“) nárok na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia v dôsledku pracovného úrazu, ktorý utrpel dňa 01.04.2015 o 14:45 hod. u zamestnávateľa FADPAG s.r.o., so sídlom Hurbanova 20, Bardejov, kde pri nakladaní tovaru pomocou žeriavu po naložení tovaru žalobca odopol lano a schádzal z nákladného priestoru na zem po schodíkoch (stúpačkách) na to určených, pričom sa pošmykol, stratil rovnováhu a dopadol na pravý lakeť a koleno. Podkladom k žiadosti žalobcu o uplatnenie nároku na náhradu sťaženia spoločenského uplatnenia bol lekársky posudok o sťaženi spoločenského uplatnenia vydaný podľa zákona č. 437/2004 Z. z. posudzujúceho lekára primára MUDr. B. I., PhD., ortopéda špec. FBLR dňa 20.09.2016, v ktorom posudzujúci lekár určil podľa prílohy č. 1 diagnózy a bodové hodnotenie v rozsahu: - položka 335a - Obmedzenie pohyblivosti laktového kĺbu vpravo ľahkého stupňa - 60 bodov, - položka 338b - Obmedzenie pronácie a supinácie predlaktia vpravo stredne ťažkého stupňa - 100 bodov, - položka 396a - Obmedzenie pohyblivosti kolenného kĺbu vpravo ľahkého stupňa - 100 bodov, - položka 397b - Kývavosť kolenného vpravo s potrebnou ortopedického podporného prístroja - 300 bodov, celkom 560 bodov - bodové hodnotenie podľa § 10 ods. 4 zákona č. 437/2004 Z. z. posudzujúci lekár zvýšil na dvojnásobok na 1120 bodov, s prihliadnutím na obmedzenie a stratu možnosti žalobcu uplatniť sa v živote a spoločnosti, ktorú mal vo veku, v ktorom utrpel poškodenie na zdraví. Zamestnávateľ doručil prvostupňovému správne mu orgánu Oznámenie poistnej udalosti spísanej dňa 13.04.2015 a Záznam o registrovanom pracovnom úraze spísaný dňa 13.04.2015. Posudkový lekár Sociálnej poisťovne, pobočka Bardejov následne v kontrole bodového hodnotenia pracovného úrazu na účely náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia zo dňa 02.02.2017 stanovil bodové hodnotenie na 560 bodov a to položkami, ktoré v základnom bodovom hodnotení stanovil aj posudzujúci lekár, bez navýšenia tohto bodového hodnotenia podľa § 10 ods. 4 zákona č. 437/2004 Z. z. Prvostupňový správny orgán rozhodnutím dňa 10.02.2017 č. 7386-19/2017-BJ, podľa § 99 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“) určil, že žalobca má nárok na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia v dôsledku pracovného úrazu zo dňa 01.04.2015 v sume 9.890,00 eur určenej podľa § 5 zákona č. 437/2004 Z. z. o náhrade za bolesť a o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia a o zmene zákona NR SR č. 273/1994 Z. z. o zdravotnom poistení, financovaní zdravotného poistenia, o zriadení Všeobecnej zdravotnej poisťovne a o zriaďovaní rezortných, odvetvových, podnikových a občianskych zdravotných poisťovní v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 437/2009 Z. z.“). Proti rozhodnutiu prvostupňového správneho orgánu zo dňa 17.02.2017 (zrejma chyba v písaní - zo dňa 10.2.2017) podal žalobca odvolanie, o ktorom rozhodla žalovaná napadnutým rozhodnutím č. 32681-6/2017-BA zo dňa 12.09.2017 tak, že rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu zmenila vo výroku prvostupňového rozhodnutia tak, že slová „v sume 9.890,00 eur“ nahradila slovami „v sume 5.475,00 eur“ a v ostatnom odvolanie žalobcu zamietla a prvostupňové správne rozhodnutie potvrdila.

3. Krajský súd zákonnosť žalobou napadnutého rozhodnutia žalovanej a konania jej predchádzajúceho preskúmal v intenciách ustanovení zákona č. 461/2003 Z. z., citujúc právnu úpravu ustanovenú v § 99, § 153 ods. 4, § 190 ods. 1, § 209 ods. 1, 2, 3, 4 uvedeného zákona v spojení s právnou úpravou ustanovenou v zákone č. 437/2004 Z. z., citujúc § 2 ods. 2, § 4 ods. 1, 2, § 7 ods. 1, 6, § 10 ods. 4 uvedeného zákona, postupom podľa tretej hlavy tretej časti Správneho súdneho poriadku (SSP) a dospel k záveru o nedôvodnosti žaloby.

4. Krajský súd konštatoval, že posudkový lekár Sociálnej poisťovne, pobočky vykonal kontrolu bodového hodnotenia sťaženia spoločenského uplatnenia v súlade s ustanovením § 153 ods. 4 zákona o sociálnom poistení keď listom zo dňa 01.12.2006 požiadal posudzujúceho lekára MUDr. B. I., PhD., o prehodnotenie tohto lekárskeho posudku zo dňa 20.09.2016 a vystavenie nového lekárskeho posudku, kde spochybnil položku 397b, ako aj zvýšenie bodového hodnotenia podľa § 10 ods. 4 zákona č. 437/2004 Z. z. Krajský súd poukazom na skutkové zistenia, že posudzujúci lekár vo vyjadrení na výzvu uviedol, že uvedenie položky 397b je správne vzhľadom k neošetrenej lézii LCA pravého kolena a svalovej sile III. stupňa, ktorá zostala výrazne oslabená napriek absolvovaniu opakovanej komplexnej ústavnej rehabilitačnej liečbe. Léziu LCA možno ošetriť aj ortézou, nielen operačne, pričom ortéza je u pacienta plne indikovaná pri chôdzi v exteriéri a nielen pri pracovnej činnosti a lekársky posudok

považoval za vypracovaný v súlade so zákonom, na základe ktorého vyjadrenia posudzujúceho lekára posudkový lekár Sociálnej poisťovne, pobočky vypracoval kontrolu bodového hodnotenia pracovného úrazu na účely náhrady mu sťaženie spoločenského uplatnenia zo dňa 02.02.2017, ktorým ponechal základné bodové ohodnotenie sťaženia spoločenského uplatnenia podľa položiek 335a, 338b, 396a, 397b podľa lekárskeho posudku posudzujúceho lekára zo dňa 20.09.2016, s celkovým počtom bodov 560, konštatoval, že z obsahu administratívneho spisu nesporne vyplýva, že žalovaná na základe posúdenia námietok žalobcu v uvedených odvolaniach proti rozhodnutiu prvostupňového správneho orgánu akceptovala jeho námietku, že posudzovanie jeho zdravotného stavu a kontrola bodového hodnotenia sťaženia spoločenského uplatnenia nebola riešená znaleckým posudkom, žalovaná vrátila spisovú dokumentáciu prvostupňovému správnenému orgánu za účelom zabezpečenia vypracovania znaleckého posudku nezávislým znalcom. Vypracovanie znaleckého posudku malo práve vyriešiť otázku odstránenia rozporov pri stanovovaní bodového ohodnotenia sťaženia spoločenského uplatnenia, ktoré vznikli v konaní. Krajský súd poukázal na to, že v administratívnom konaní bol vypracovaný znalecký posudok č. 19/2015, č. p.: 7386-27/2017-BJ a to znaleckou organizáciou MED-PRO-ORTO, s.r.o., so sídlom Tatranská ulica 11, Košice, znalcami z odboru zdravotníctva a farmácia, odvetvie chirurgia, odvetvie traumatológia a odvetvie ortopédia. Uviedol, že v tomto znaleckom posudku bola kompletne popísaná celá zdravotnícka dokumentácia týkajúca sa pracovného úrazu žalobcu, ktorá bola predmetom posudzovania. Znalecká organizácia stanovila náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia podľa zákona č. 437/2004 Z. z. bodovým vyjadrením a to položkou 335a - Obmedzenie pohyblivosti pravého laktového kĺbu ľahkého stupňa - 60 bodov, položkou 338b - Obmedzenie pronácie a supinácie pravého predlaktia stredne ťažkého stupňa - 100 bodov, - Obmedzenie pohyblivosti pravého kolenného kĺbu ľahkého stupňa položka 396a - 100 bodov a trvalé následky po operačnom vyňatí menisku pri úplnom rozsahu pohybu a dobrej stabilite kĺbu - 50 bodov, celkom 310 bodov. Zo znaleckého posudku vyplýva, že znalecká organizácia sa vysporiadala s položkou 397b kývavosť pravého kolenného kĺbu s potrebou protetického podporného prístroja, ktorá bola priznaná v lekárskom posudku zo dňa 20.09.2006 primárom MUDr. B. I., PhD., ktorú znalec považuje za nedôvodnú a stanovenú nesprávne. Uviedol, že občasné užívanie ortézy (nie stabilizačnej fixácie) nemožno hodnotiť ako stálu nutnosť podporného prístroja v každodenných činnostiach, skôr ide o analógiu bandáže kolena. Kývavosť kolena nebola pri žiadnom z klinických vyšetrení zdokumentovaná. Jednorázovo udávaný subjektívny pocit nestability bolesti na mediálnej strane kolena (ortopedické vyšetrenie Nemocnica Poprad a.s., Banická 803/28, Poprad, ortopedická ambulancia, záznam zo dňa 22.09.2016 - MUDr. O. C.) považuje za príznak degenerácie kĺbnej chrupavky kolena - gonartózy. Poškodený zvláda bežné aktivity bez ťažkostí, chodí bez opory, navyše na ťažkostiach poškodeného výraznou mierou participuje gonartróza, teda degeneratívne zmeny chrupavky záťažovej zóny mediálneho kondylu stehennej kosti vpravo, ktoré nemajú traumaticky pôvod. Znalec sa podrobne zaoberal aj otázkou možnosti zvýšenia základného bodového ohodnotenia sťaženia spoločenského uplatnenia na dvojnásobok podľa § 10 ods. 4 zákona, ktorý zdôvodnil tým, že odškodnenie za sťaženie spoločenského uplatnenia sa odškodňuje, ak poškodenie na zdraví má preukázateľne nepriaznivé dôsledky pre životné úkony poškodeného pre uspokojovanie jeho životných a spoločenských potrieb alebo pre plnenie jeho spoločenských úloh. Odškodnenie za sťaženie spoločenského uplatnenia musí byť primerané povahe následkov a ich predpokladanému vývoju a to v rozsahu, v akom sú obmedzené možnosti poškodeného uplatniť sa v živote a spoločnosti. V zmysle ustanovenia § 10 ods. 4 zákona č. 437/2004 Z. z. suma zodpovedajúca základnému počtu bodov zistenému lekárom sa primerane zvýši až na dvojnásobok podľa predpokladov, ktoré poškodenému vo veku, v ktorom bol poškodený na zdraví, mal pre uplatnenie v živote, v spoločnosti a ktoré sú v dôsledku poškodenia obmedzené alebo stratené. Týmito možnosťami sa rozumie najmä možnosť uplatniť sa v rodinnom, politickom, kultúrnom a športovom živote a možnosť voľby povolania a sebazvedelávania. Aplikácia tohto ustanovenia závisí od stupňa a rozsahu obmedzenia alebo straty predpokladov pre uplatnenie poškodeného v živote a spoločnosti, pričom stupeň rozsahu, intenzita obmedzených alebo stratených predpokladov v prípadoch hodných osobitného zreteľa podstatne prevyšuje stupeň, rozsah a intenzitu predpokladanú v ustanovení § 10 ods. 1 zákona č. 437/2004 Z. z. Napriek tomu, že ustanovenie § 10 ods. 4 citovaného zákona pripúšťa, aby odškodnenie posudzujúci lekár primerane zvýšil na dvojnásobok, aplikácia tohto ustanovenia je svojou povahou výnimočná. Zdôraznil, že odškodnenie za sťaženie spoločenského uplatnenia samo vo svojej podstate predstavuje náhradu za preukázateľne nepriaznivé dôsledky pre životné úkony poškodeného pre

uspokojovanie jeho životných a spoločenských potrieb alebo pre plnenie jeho spoločenských úloh, teda k účasti na tých formách spoločenského života, ktoré slúžia k rozvoju osobnosti. Priznanie tohto odškodnenia preto prichádza do úvahy v prípadoch, kedy sú objektívne obmedzené možnosti poškodeného uplatniť sa v živote a v spoločnosti. Dôvodmi hodnými osobitného zreteľa môžu byť napríklad zmarenie alebo podstatné sťaženie dosiahnutia životného cieľa alebo snaženia, prípadne prínosu poškodeného v oblasti spoločenského, kultúrneho, politického, športového života alebo podstatné obmedzenie uspokojovania životných potrieb, čo v posudzovanom prípade sa nejedná a teda priznanie dvojnásobnej hodnoty bodového hodnotenia sťaženia spoločenského uplatnenia podľa § 10 ods. 4 zákona č. 437/2004 Z. z. pokladá za neodôvodnené a stanovené nesprávne. Na závery znaleckého posudku poukázal aj posudkový lekár Sociálnej poisťovne, ústredie vo vykonanej Kontrole bodového hodnotenia sťaženia spoločenského uplatnenia žalobcu zo dňa 03.08.2017, s ktorými sa stotožnil. Zo záverov znaleckého posudku je zrejmé, že znalec sa dôsledne vysporiadal s bodovým hodnotením sťaženia spoločenského uplatnenia u žalobcu, ako aj s dostatočne a logicky zdôvodnil, prečo neuznal položku 397b - Kývavosť pravého kolenného kĺbu s potrebou ortopedického podporného prístroja za správnu a neodôvodnenú. Zaoberal sa aj otázkou možnosti zvýšenia bodového hodnotenia podľa § 10 ods. 4 zákona č. 437/2004 Z. z. Nedôvodná je preto námietka žalobcu, že sa znalec v znaleckom posudku nevysporiadal s rozdielnym tvrdením a postojom MUDr. B. I., PhD., z lekárskeho posudku zo dňa 20.09.2016.

5. Krajský súd námietku žalobcu, ktorou poukazoval na argumentáciu znalca, ktorý v znaleckom posudku používa pojem dôvody hodné osobitného zreteľa, považoval za irelevantnú. Uviedol, že je síce pravdou, že ustanovenie § 10 ods. 4 zákona č. 437/2004 Z. z. vo svojom ustanovení neuvádza ako dôvod možnosti zvýšenia základného bodového hodnotenia pojem „dôvody hodné osobitného zreteľa“ tak, ako ho použil znalec v znaleckom posudku, avšak z obsahu tohto zdôvodnenia je nesporné, že riešil otázku navýšenia bodového ohodnotenia podľa podmienok uvedených v § 10 ods. 4 zákona č. 437/2004 Z. z. Konštatoval, že žalobca v žalobe neuviedol žiadne rozhodujúce skutočnosti, ktoré by spochybnili tento znalecký posudok, v dôsledku čoho by bol záver znalca pri posúdení možnosti zvýšenia bodového hodnotenia ako nesprávne a neodborné. Rovnako žalobca pri námietke, že znalec neuznal položku 397b - Kývavosť pravého kolenného kĺbu s potrebou ortopedického podporného prístroja, taktiež svoje tvrdenie, že tieto závery znalca sú umelo vykonštruované, a že dôkaz jednoznačne vyplýva z odborných lekárskejších správ a zdravotnej dokumentácie preukazujúcich, že takýmto ochorením nikdy netrpel, nespochybnil žiadnou konkrétnou lekárskou správou a jej závermi ani inými rozhodujúcimi skutočnosťami.

6. Za nedôvodnú považoval správny súd aj námietku žalobcu, že sa so znaleckým posudkom nemal možnosť oboznámiť. Uviedol, že z obsahu administratívneho spisu vyplýva, že posudkový lekár Sociálnej poisťovne, ústredie, pracovisko Bratislava, vyhotovil kontrolu bodového hodnotenia pracovného úrazu na účely náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia po vykonanom znaleckom dokazovaní dňa 03. augusta 2017 a z tohto kontrolného bodového hodnotenia je zrejmé, že pri tejto posudkovej činnosti posudkového lekára sa zúčastnil žalobca osobne, na ktorom ho posudkový lekár oboznámil so znaleckým posudkom č. 19/2017 vypracovaným znaleckou organizáciou MED-PRO-ORTO, s.r.o. a závermi tohto znaleckého posudku vydanými touto znaleckou organizáciou. Posudkový lekár v zmysle záverov tohto znaleckého posudku bodové vyjadrenie odškodnenia za sťaženie spoločenského uplatnenia stanovil na 310 bodov. Žalobca bol v administratívnom konaní zastúpený právnym zástupcom, ktorý sa kontroly bodového hodnotenia nezúčastnil.

7. Správny súd po preskúmaní napadnutého rozhodnutia žalovanej v spojení s rozhodnutím prvostupňového správneho orgánu dospel k záveru, že správne orgány dostatočne zistili skutkový stav, z rozhodnutia je zrejmé, čo bolo podkladom pre rozhodovanie vo veci, ako boli vyhodnotené dôkazy pri použití právnych predpisov, na ktorých základe rozhodovali. Žalobca žiadnymi konkrétnymi a rozhodujúcimi skutočnosťami v žalobe nespochybnil správnosť a zákonnosť rozhodnutia žalovanej a prvostupňového správneho orgánu. Správny súd žalobu podľa § 190 S.s.p. ako nedôvodnú zamietol.

8. O trovách konania správny súd rozhodol podľa § 175 ods. 1 v spojení s § 168 S.s.p. Žalobcovi nárok

na náhradu konania nepriznal, pretože nebol v konaní úspešný. Vo vzťahu k žalovanej správny súd nezistil dôvody, pre ktoré by bolo možné spravodlivo požadovať, aby žalobca nahradil žalovanej trovy konania.

II.

Kasačná sťažnosť žalobcu proti rozsudku krajského súdu

9. Proti tomuto rozsudku podal žalobca v zákonnej lehote kasačnú sťažnosť z dôvodov podľa § 440 ods. 1 písm. f), g) SSP. Žalobca v kasačnej sťažnosti namietal, že krajský súd nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a že krajský súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci. Navrhoval, aby kasačný súd rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, alternatívne, aby rozsudok krajského súdu zmenil tak, že rozhodnutie žalovanej č. 32681-6/2017-BA zo dňa 12. septembra 2017 zruší a vec jej vráti na ďalšie konanie.

10. V dôvodoch kasačnej sťažnosti žalobca namietal, že krajský súd napadnutým rozsudkom rozhodol nezákonne, keď nesprávne posúdil jeho nárok na náhradu sťaženia spoločenského uplatnenia. Žalobca zdôraznil, že pokiaľ ide o hodnotenie položky 397b kývnosť kolenného kĺbu vpravo s spotrebou ortopedického podporného prístroja v bodovej hodnote 300 bodov, ktorú hodnotil MUDr. B. I. PhD. v lekárskom posudku zo dňa 20. 9. 2016, záver žalovanej o tom, že kývnosť kĺbov u žalobcu je výlučne príznakom degenerácie kĺbovej chrupavky kolena - gonartrózy a že zmeny chrupavky zaťažovanej zóny mediálneho kondylu stehennej kosti vpravo nemajú traumatický pôvod, je nesprávny. Poukázal na to, že doteraz nebol spochybnený zo strany žalovanej fakt, že žalobca pred úrazom takýmito ťažkosťami netrpel, čo je zrejmé zo zdravotnej dokumentácie žalobcu. Zdôraznil, že pracovný úraz bol jednoznačne spúšťačom týchto ťažkostí, ktoré žalobca predtým nikdy nemal a nebyť pracovného úrazu, je otázne, či by takéto následky u žalobcu vôbec nastali a kedy. Opätovne poukázal na stanovisko súdnej praxe uverejnené pod č. R 1/1963. Žalobca tiež zdôraznil, že záver znaleckého posudku a následne i žalovanej ohľadne uvedenej položky teda jednoznačne nie je možné považovať za správny, keď znalci v tomto smere nesprávne vyhodnotili príčinnú súvislosť vzniku tohto následku.

11. Žalobca ďalej zdôraznil, že nemal reálnu možnosť náležitým a kvalifikovaným spôsobom sa vyjadriť k podanému znaleckému posudku znaleckej organizácie. Tvrdil, že znalecký posudok mu mal byť riadne doručený, mal mu byť poskytnutý dostatočný časový priestor na preskúmanie tohto znaleckého posudku, na zaujatie kvalifikovaného stanoviska k jeho obsahu a mal mu byť poskytnutý priestor na to, aby znalcom mohol prípadne položiť doplňujúce otázky, resp. vlastné námietky, ku ktorým by sa znalci vyjadrili a zhodnotili by ich opodstatnenosť. Žalobca navrhoval, aby v správnom konaní ako dôkaz bolo vykonané kontrolné znalecké dokazovanie, ku ktorým záverom sa bude môcť náležitým spôsobom vyjadriť.

12. Žalobca ešte za závažnejšie pochybenie považoval posúdenie možnosti zvýšenia bodového hodnotenia sťaženia spoločenského uplatnenia v zmysle § 10 ods. 4 zákona č. 437/2004 Z. z. Vyslovil názor, že z § 10 ods. 4 uvedeného zákona je zrejmé, že tak znalecká organizácia, ako aj samotná žalovaná a napokon aj krajský súd vykladá možnosť zvýšenia bodového hodnotenia sťaženia spoločenského uplatnenia úplne mimo znenia, zmyslu a účelu tohto ustanovenia. Mal za to, že z uvedeného zákonného ustanovenia pre dôvodnosť zvýšenia bodového hodnotenia je rozhodujúci najmä vek poškodeného a vychádzajúc z veku poškodeného následne zohľadnenie možnosti jeho uplatnenia sa v rôznych oblastiach života vo veku, kedy utrpel poškodenie zdravia a zohľadnenie obmedzení či strát možností tohto uplatnenia. Tvrdil, že posúdenie dôvodov pre zvýšenie bodového hodnotenia závisí od zistenia skutkových okolností, aký vek mal poškodený v čase poškodenia zdravia a či mu poškodenie zdravia v danom veku spôsobuje problémy, či obmedzenia v jeho uplatnení sa v živote a spoločnosti. Žalobca namietal, že z napadnutého rozhodnutia žalovanej vôbec nebolo možné dedukovať, že by žalovaná mala snahu poznať a zohľadniť tieto okolnosti pri svojom rozhodnutí. Takýto postup žalobca

považoval v príkrom rozpore s účelom a zmyslom ustanovenia § 10 ods. 4 zákona č. 437/2004 Z. z. a v širšom kontexte aj s právnou úpravou náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia. Zdôraznil, že účelom uvedeného ustanovenia je najmä diferenciacia jednotlivých poškodených s prihliadnutím na ich vek, dajúc do pozornosti, že všetky obmedzenia uplatnenia sa v živote je potrebné odlišiť v závislosti od toho, či týmito obmedzeniami trpí osoba v mladom a produktívnom veku, alebo nimi trpí osoba v pokročilom veku. Ďalej žalobca zdôraznil, že aj výška odškodnenia musí byť následne v týchto prípadoch rozdelená. Sťaženie spoločenského uplatnenia totiž neznamená konkrétne trvalé poškodenie zdravia, prípadne stupeň jeho závažnosti, ktorý môže byť u oboch vyššie uvedených prípadoch rovnaký. Sťaženie spoločenského uplatnenia v zmysle § 2 ods. 2 zákona č. 437/2004 Z. z. je totiž stav v súvislosti s poškodením na zdraví, ktoré má preukázateľne nepriaznivé následky pre životné úkony poškodeného na uspokojenie jeho životných a spoločenských potrieb alebo na plnenie jeho spoločenských úloh a práve pri náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia musí byť táto rozdielnosť v závažnosti nepriaznivých následkov pre život poškodeného zohľadnená. Ustanovenie § 10 ods. 4 zákona č. 437/2004 Z. z. plní práve tento účel, aby sa mohli odlišiť prípady, kedy sú síce rovnaké poškodenia zdravia, ale s odlišnými nepriaznivými dôsledkami pre život poškodeného.

13. Žalobca tiež poukázal na to, že ako poškodený utrpel úraz v značnom mladom veku 29 rokov, teda v úvodnej fáze jeho produktívneho života, a preto obmedzenia vyplývajúce z trvalých následkov úrazu ho budú sprevádzať počas celej doby jeho života. Dôvodil, že jeho trvalé poškodenia zdravia mu spôsobujú v jeho mladom veku, kedy potrebuje byť naplno aktívny, mnohé obmedzenia a ťažkosti v bežnom živote (výstup na stoličku, na rebrík, chôdza po schodoch a pod.), v pracovnej oblasti (poškodený vykonával prácu ako vodič nákladného auta, pričom teraz má obrovské problémy vyjsť do kabíny, či na korbu vozidla; je vyučený murár, pričom murárske práce tiež nemôže dostatočným spôsobom vykonávať), v oblasti rodinného života (nemôže dvíhať deti, nemôže s nimi náležitým spôsobom aktívne tráviť voľný čas napr. pri sánkovaní, lyžovaní a pod.), v oblasti záľub (nemôže hrať loptové hry, ťažkosti pri chôdzi po nerovnom teréne v lese a pod.). Žalobca namietal, že nie je možné akceptovať ľahkovážny prístup žalovanej a následne i krajského súdu, ktorí v dôsledku mylnej interpretácie ustanovenia § 10 ods. 4 uvedeného zákona neprihliadli na zmenu života žalobcu v jeho mladom veku. Dôvodil, že jeho trvalé poškodenia zdravia majú pre jeho život a jeho uplatnenie podstatne negatívne následky, ako by tomu bolo v prípade, keby by už bol v dôchodkovom veku. Zdôraznil, že práve tieto skutočnosti mali byť zohľadnené aplikáciou ustanovenia § 10 ods. 4 k uvedeného zákona a jednoznačne malo byť prihliadnuté aj na zvýšenie bodového hodnotenia sťaženia spoločenského uplatnenia v lekárskom posudku. Žalobca tiež zdôraznil, že pri náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia v zmysle § 4 ods. 1 tohto zákona, ide o jednorazovú náhradu, ktorá má byť nielen náhradou za súčasné obmedzenia možnosti uplatnenia sa poškodeného, ale má zohľadňovať obmedzenia počas celého zvyšného života poškodeného a ich prípadnú progresiu s rastúcim vekom poškodeného.

14. Žalobca poukázom na to, že pokiaľ ide o možné zvýšenie bodového hodnotenia sťaženia spoločenského uplatnenia podľa § 10 ods. 4 zákona č. 437/2004 Z. z., toto zákon zveruje posúdeniu hodnotiaceho, dôvodil, že ak ten istý prípad pri aplikácii ustanovenia § 10 ods. 4 uvedeného zákona je rôznymi lekármi či zncami hodnotený rozdielne, potom je vo vzťahu k poškodenému vzhľadom na istý subjektívny prvok tohto hodnotenia spravodlivé, aby sa bralo do úvahy hodnotenie zvýšenia bodového hodnotenia, ktoré vyznieva pre poškodeného najpriaznivejšie. V danej súvislosti dal do pozornosti rozsudok Krajského súdu v Prešove 6Co 187/2016 - 386 zo dňa 17. 8. 2017.

III.

Vyjadrenie žalovanej ku kasačnej sťažnosti žalobcu

15. Žalovaná sa ku kasačnej sťažnosti žalobcu vyjadrila. Navrhovala, aby Najvyšší súd SR kasačnú sťažnosť žalobcu proti rozsudku krajského súdu v zmysle § 461 SSP zamietol. V dôvodoch vyjadrenia nesúhlasila s argumentáciou a ani právnym názorom žalobcu uvedenými v jeho kasačnej sťažnosti. Poukázala na to, že žalobca v kasačnej sťažnosti neuvádza žiadne nové, relevantné skutočnosti, ktoré by mali byť dôvodom na zmenu napadnutého rozsudku. Trvala na svojom písomnom vyjadrení k podanej

žalobe zo dňa 13. decembra 2017. Zdôraznila, že si splnila všetky zákonné povinnosti, vo veci nariadila znalecké dokazovanie, ktoré preukázalo poškodenie zdravia, ktorými žalobca trpí a skutočnosť, že znalecký posudok nebol vyhotovený v prospech žalobcu, nemôže byť dôvodom na jeho obchádzanie.

IV.

Konanie pred kasačným súdom

16. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd kasačný (§ 11 písm. g) v spojení s § 438 ods. 2 SSP) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo (§ 453 ods. 1 a 2 SSP), v rozsahu námietok žalobcu uvedených v kasačnej sťažnosti, kasačnú sťažnosť prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 455 SSP), keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk (§ 452 ods. 1 v spojení s § 137 ods. 4 SSP) a dospel k záveru, že kasačná sťažnosť žalobcu je dôvodná.

17. Predmetom prieskumného konania na kasačnom súde bol rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 25. apríla 2018 č. k. 6Sa/25/2017-53, ktorým krajský súd podľa ustanovenia § 190 SSP zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovanej č. 32681-6/2017-BA zo dňa 12. septembra 2017, žiadajúc, aby súd napadnuté rozhodnutie zrušil a vec vrátil žalovanej na ďalšie konanie.

18. V procese posudzovania zákonnosti napadnutého rozsudku správneho súdu kasačný súd vychádzal zo skutkových zistení vyplývajúcich zo spisového materiálu krajského súdu, súčasť ktorého tvoril administratívny spis žalovaného správneho orgánu, na ktoré poukázal už krajský súd v odôvodnení napadnutého rozsudku, z ktorých dôvodov ich najvyšší súd neopakuje a súčasne na ne poukazuje.

19. Kasačný súd mal preukázané, že predmetom preskúmacieho súdneho konania v danej veci bolo rozhodnutie žalovanej č. 32681-6/2017-BA zo dňa 12. septembra 2017, ktorým žalovaná podľa § 218 ods.2 zákona o sociálnom poistení zmenila vo výroku prvostupňové správne rozhodnutie Sociálnej poisťovni pobočka Bardejov č. 7386-19/2017-BJ zo dňa 10. februára 2017 vo veci priznania nároku na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia v dôsledku pracovného úrazu žalobcu zo dňa 1. apríla 2015 v sume 9 890,00 eur tak, že slová „v sume 9 890,00 eur“ nahradila slovami „v sume 5 475,00 eur“ a v ostatnom odvolanie žalobcu zamietla a prvostupňové správne rozhodnutie potvrdila.

20. Kasačný súd predovšetkým upriamuje pozornosť na to, že správne súdnictvo v Slovenskej republike vychádza z materiálneho chápania právneho štátu v zmysle čl. 1 ods. 1 ústavy vyžadujúceho, aby verejná správa bola pod kontrolou súdnej moci. Je založené jednak na kontrole verejnej správy, či táto (ne)prekračuje jej zverenú právomoc a jednak poskytuje ochranu subjektívnym právam osôb, do ktorých bolo zasiahnuté alebo zasahované v rozpore so zákonom. Hlavnou úlohou správneho súdnictva je teda ochrana subjektívnych práv a jeho cieľom ochrana práv fyzických a právnických osôb a ich prostredníctvom následne aj ochrana zákonnosti. Správne súdnictvo je neoddeliteľným atribútom právneho štátu zaručujúcim každej osobe či už ide o fyzickú alebo právnickú osobu ochranu práv pred činnosťou orgánov verejnej správy. Dodržiavanie zákonnosti v oblasti výkonnej moci a dôsledná ochrana jednotlivca je jednou z najdôležitejších črt právneho štátu, ktorého koncepcia práva stojí aj na dodržiavaní práva štátnymi orgánmi. V správnom súdnictve správny súd poskytuje ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom (§ 2 ods. 1 SSP). Konanie pred správnym súdom je jednou zo záruk ochrany základných ľudských práv a slobôd a ochrany práv a oprávnených záujmov účastníkov administratívneho konania (§ 5 ods. 2 SSP). Na rozhodnutie správneho súdu je rozhodujúci stav v čase právoplatnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy alebo v čase vydania opatrenia orgánu verejnej správy (§ 135 ods. 1 SSP). Správnou žalobou sa žalobca môže domáhať ochrany svojich subjektívnych práv proti rozhodnutiu orgánu verejnej správy alebo opatreniu orgánu verejnej správy (§ 177 ods. 1 SSP).

21. Kasačný súd dáva tiež do pozornosti, že správny súd nie je súdom skutkovým. Jeho úlohou pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia a postupu správneho orgánu podľa prvej a tretej hlavy tretej časti Správneho súdneho poriadku (§§ 177 a nasl. SSP) je posudzovať, či správny orgán príslušný na konanie si zadovážil dostatok skutkových podkladov pre vydanie rozhodnutia, či zistil vo veci skutočný stav, či konal v súčinnosti s účastníkom konania, či rozhodnutie bolo vydané v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi a či obsahovalo zákonom predpísané náležitosti, teda či rozhodnutie správneho orgánu bolo vydané v súlade s hmotnoprávnymi, ako aj s procesnoprávnymi predpismi. V súdnom prieskume zákonnosti rozhodnutia žalovaného správneho orgánu v sociálnych veciach správny súd nie je viazaný rozsahom dôvodov uvedených v žalobe, ktorými žalobca ako fyzická osoba namieta nezákonnosť rozhodnutia správneho orgánu, tvrdiac, že nezákonným rozhodnutím správneho orgánu a postupom mu predchádzajúcim bol ukrátený na svojich hmotnoprávných alebo procesnoprávných právach. Zákonnosť rozhodnutia správneho orgánu je podmienená zákonnosťou postupu správneho orgánu predchádzajúceho vydaniu napadnutého rozhodnutia. Správny súd v konaní súdneho prieskumu zákonnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy teda preskúmava, či orgán štátnej správy konal a rozhodol v súlade so zákonom, či v správnom konaní postupoval v súčinnosti s účastníkom konania, či sa vysporiadal s jeho námietkami a či na základe skutkových zistení a na základe logického a rozumného uváženia ustálil správne svoj právny záver.

22. Kasačný súd preskúmal rozsudok krajského súdu, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci konania o kasačnej sťažnosti skúmal aj napadnuté rozhodnutie žalovanej, v spojení s prvostupňovým správnym rozhodnutím, ako aj konanie im prechádzajúce, najmä z toho pohľadu, či krajský súd správne posúdil zákonnosť a spravnosť napadnutých rozhodnutí žalovanej v oboch stupňoch. Kasačný súd zistil, že krajský súd v danej veci v procese súdneho prieskumu zákonnosti napadnutého rozhodnutia žalovaného správneho orgánu náležite nepostupoval v súlade s procesnými pravidlami zákonodarcom nastolenými v prvej a tretej hlave tretej časti Správneho súdneho poriadku, keď súdny prieskum zákonnosti rozhodnutia žalovaného správneho orgánu, napadnutého žalobou, nevykonal v súlade s platnou právnou úpravou zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov v spojení s právnou úpravou zákona č. 437/2004 Z. z. o náhrade za bolesť a o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia a o zmene zákona č. 273/1993 Z. z. o zdravotnom poistení, financovaní zdravotného poistenia, o zriadení Všeobecnej zdravotnej poisťovne a o zriaďovaní rezortných, odvetvových, podnikových a občianskych zdravotných poisťovní v znení neskorších predpisov. Kasačný súd z toho dôvodu sa nemohol stotožniť s právnou úvahou správneho súdu, na základe ktorej ustálil svoj právny záver a vychádzajúc zo skutkových zistení vyplývajúcich z administratívneho spisu žalovanej dospel k inému právnemu záveru a to, že žaloba je dôvodná.

V.

Právne posúdenie kasačným súdom

23. Podľa čl. 1 ods. 1 veta prvá Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) Slovenská republika je zvrchovaná, demokratický a právny štát.

24. Podľa čl. 2 ods. 2 ústavy štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

25. Podľa čl. 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky výklad a uplatňovanie ústavných zákonov, zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s touto ústavou.

26. Základom interpretácie a aplikácie čl. 1 ods. 1 ústavy je zabezpečenie materiálneho a nie formálneho právneho štátu. Základnou premisou materiálneho právneho štátu sa prezentuje všeobecná záväznosť práva pre všetkých. To znamená, že štátne orgány, orgány územnej samosprávy, právnické osoby s právomocou rozhodovania o právach a povinnostiach, ako aj každý jednotlivец musí konať tak, ako určuje právny poriadok. Z citovanej právnej úpravy ústavy vyplýva, že výklad a uplatňovanie všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s ústavou. Pozitivistický právny prístup k aplikácii zákonov je preto v činnosti štátnych orgánov modifikovaný ústavne konformným výkladom, ktorý v

závislosti od ústavou chránených hodnôt pôsobí reštriktívne alebo extenzívne na dikciu zákonných pojmov. Obsah zákonnej právnej normy nemôže byť interpretovaný izolovane, mimo zmyslu a účelu zákona, cieľa právnej regulácie, ktorý zákon sleduje. Požiadavka na ústavne konformnú aplikáciu a výklad zákona je podmienkou zákonnosti rozhodnutia ako individuálneho správneho aktu. Mocenské orgány štátu realizujúc svoju rozhodovaciu právomoc sú pri výkone svojej moci povinné postupovať v zmysle čl. 2 ods. 2 ústavy, s prihliadnutím na to, že súčasne sú viazané aj právnou úpravou obsiahnutou v medzinárodných zmluvách, ktorými je Slovenská republika viazaná (čl. 7 Ústavy SR) a po vstupe Slovenskej republiky do Európskeho spoločenstva, Európskej únie postupovať tiež v súlade s právne záväznými predpismi Európskeho spoločenstva, Európskej únie.

27. V danej súvislosti kasačný súd dáva tiež do pozornosti rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 341/07, v ktorom ústavný súd uvádza: „Ústavný súd SR už v rámci svojej rozhodovacej činnosti konštatoval, že nevyhnutnou súčasťou rozhodovacej činnosti súdov zahŕňajúcej aplikáciu abstraktných právnych noriem na konkrétne okolnosti individuálnych prípadov je zisťovanie obsahu a zmyslu právnej normy uplatňovaním jednotlivých metód právneho výkladu. Ide vždy o metodologický postup, v rámci ktorého nemá žiadna z výkladových metód absolútnu prednosť, pričom jednotlivé uplatnené metódy by sa mali navzájom dopĺňať a viesť k zrozumiteľnému a racionálne zdôvodnenému vysvetleniu textu právneho predpisu. Pri výklade a aplikácii ustanovení právnych predpisov je nepochybne treba vychádzať najprv z ich doslovného znenia. Súd však nie je doslovným znením zákonného ustanovenia viazaný absolútne. Môže, ba dokonca sa musí od neho (od doslovného znenia právneho textu) odchýliť v prípade, keď to zo závažných dôvodov vyžaduje účel zákona, systematická súvislosť alebo požiadavka ústavne súladného výkladu zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov (čl. 152 ods. 4 ústavy). Samozrejme, že sa v takýchto prípadoch musí zároveň vyvarovať svojvôle (arbitrárnosti) a svoju interpretáciu právnej normy musí založiť na racionálnej argumentácii. V prípadoch nejasnosti alebo nezrozumiteľnosti znenia ustanovenia právneho predpisu (umožňujúceho napr. viac verzií interpretácie) alebo v prípade rozporu tohto znenia so zmyslom a účelom príslušného ustanovenia, o ktorého jednoznačnosti niet pochybnosti, možno uprednostniť výklad e ratione legis pred doslovným gramatickým (jazykovým) výkladom. Viazanosť štátnych orgánov zákonom v zmysle čl. 2 ods. 2 ústavy totiž neznamená výlučnú a bezpodmienečnú nevyhnutnosť doslovného gramatického výkladu aplikovaných zákonných ustanovení. Ustanovenie čl. 2 ods. 2 ústavy nepredstavuje iba viazanosť štátnych orgánov textom, ale aj zmyslom a účelom zákona“.

28. Vychádzajúc z uvedeného najvyšší súd v kasačnom konaní pri prieskume zákonnosti napadnutého rozsudku správneho súdu zamerl svoju pozornosť zásadným námietkam sťažovateľa - žalobcu, ktorými namietal, že krajský súd nesprávnym procesným postupom mu ako účastníkovi konania znemožnil, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces podľa § 440 ods. 1 písm. f/ SSP, krajský súd napadnutým rozsudkom rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci podľa § 440 ods. 1 písm. g/ SSP. Žalobca predovšetkým namietal takú procesnú vadu správneho konania, spočívajúcu v nedoručení znaleckého posudku, majúce za následok vydanie nezákonného správneho rozhodnutia. Ďalej namietal nedostatočné zistenie skutkového stavu vo veci, týkajúceho sa jeho zdravotného poškodenia pod položkou 397b a zvýšenia náhrady za sťaženie jeho spoločenského uplatnenia vzhľadom k jeho veku a následne nesprávne právne posúdenie veci nesprávnou aplikáciou žalovanej ako i správneho súdu ustanovenia § 10 ods. 4 zákona č. 437/2004 Z. z.

29. Najvyšší súd za zásadnú otázku pre posúdenie zákonnosti preskúmaného rozhodnutia žalovanej považoval, či žalovaný správny orgán sa v správnom konaní (ne)dopustil takej procesnej vady konania, namietanej sťažovateľom, ktorá by mohla mať za následok vydanie nezákonné rozhodnutia.

30. Zo skutkových zistení v prejednávanej veci vyplýva, že žalobca dňa 01.04.2015 utrpel pracovný úraz u zamestnávateľa FADPAG s.r.o., so sídlom Hurbanova 20, Bardejov. Dňa 27.10.2016 si v Sociálnej poisťovni, pobočka Bardejov uplatnil nárok na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia v dôsledku uvedeného pracovného úrazu. Podkladom k žiadosti žalobcu o uplatnenie nároku na náhradu sťaženia spoločenského uplatnenia bol lekársky posudok o sťaženi spoločenského uplatnenia vydaný

podľa zákona č. 437/2004 Z. z. posudzujúceho lekára primára MUDr. B. I., PhD., ortopéda špec. FBLR zo dňa 20.09.2016, v ktorom posudzujúci lekár určil podľa prílohy č. 1 diagnózy a bodové hodnotenie v rozsahu: - položka 335a - Obmedzenie pohyblivosti laktového kĺbu vpravo ľahkého stupňa - 60 bodov, - položka 338b - Obmedzenie pronácie a supinácie predlaktia vpravo stredne ťažkého stupňa - 100 bodov, - položka 396a - Obmedzenie pohyblivosti kolenného kĺbu vpravo ľahkého stupňa - 100 bodov, - položka 397b - Kývavosť kolenného vpravo s potrebnou ortopedického podporného prístroja - 300 bodov, celkom 560 bodov - bodové hodnotenie podľa § 10 ods. 4 zákona č. 437/2004 Z. z. posudzujúci lekár zvýšil na dvojnásobok na 1120 bodov, s prihliadnutím na obmedzenie a stratu možnosti žalobcu uplatniť sa v živote a spoločnosti, ktorú mal vo veku, v ktorom utrpel poškodenie na zdraví. Posudkový lekár Sociálnej poisťovne, pobočka Bardejov následne v kontrole bodového hodnotenia pracovného úrazu na účely náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia zo dňa 02.02.2017 bodové hodnotenie stanovil rovnako ako posudkový lekár na 560 bodov, avšak bez navýšenia tohto bodového hodnotenia podľa § 10 ods. 4 zákona č. 437/2004 Z. z. Na základe posudku posudkového lekára prvostupňový správny orgán rozhodnutím dňa 10.02.2017 č. 7386-19/2017-BJ, podľa § 99 zákona č. 461/2003 Z. z. určil, že žalobca má nárok na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia v dôsledku pracovného úrazu zo dňa 01.04.2015 v sume 9.890,00 eur určenej podľa § 5 zákona č. 437/2004 Z. z. Žalovaná napadnutým rozhodnutím č. 32681-6/2017-BA zo dňa 12.09.2017 o odvolaní žalobcu proti uvedenému prvostupňovému správne rozhodnutiu rozhodla tak, že rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu zmenila vo výroku prvostupňového rozhodnutia tak, že slová „v sume 9.890,00 eur“ nahradila slovami „v sume 5.475,00 eur“ a v ostatnom odvolanie žalobcu zamietla a prvostupňové správne rozhodnutie potvrdila. Podkladom jej rozhodnutia bol znalecký posudok č. 19/2015, č. p.: 7386-27/2017-BJ vypracovaný znaleckou organizáciou MED-PRO-ORTO, s.r.o., so sídlom Tatranská ulica 11, Košice, v ktorom bola stanovená náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia podľa zákona č. 437/2004 Z. z. bodovým ohodnotením celkom 310 bodov, znalecká organizácia sa vysporiadala s položkou 397b - kývavosť pravého kolenného kĺbu tak, že ju považovala za nedôvodnú a stanovenú nesprávne, rovnako za neodôvodnené a stanovené nesprávne považovala priznanie dvojnásobnej hodnoty bodového hodnotenia sťaženia spoločenského uplatnenia podľa § 10 ods. 4 zákona č. 437/2004 Z. z. Z obsahu administratívneho spisu tiež vyplýva, že so znaleckým posudkom č. 19/2017 vypracovaným znaleckou organizáciou MED-PRO-ORTO, s.r.o. a závermi tohto znaleckého posudku oboznámil žalobcu posudkový lekár Sociálnej poisťovne, ústredie, pracovisko Bratislava, dňa 03. augusta 2017. Znalecký posudok žalobcovi ani jeho právneho zástupcovi nebol doručený.

31. Medzi účastníkmi konania teda ostalo sporné bodové ohodnotenie pod položkou 397b - Kývavosť kolenného kĺbu vpravo s potrebnou ortopedického podporného prístroja a navýšenie bodového ohodnotenia na dvojnásobok, s prihliadnutím na obmedzenie a stratu možnosti žalobcu uplatniť sa v živote a spoločnosti, ktorú mal vo veku, v ktorom utrpel poškodenie na zdraví. Z uvedených dôvodov kasačný súd zameral svoju pozornosť najmä týmito spornými otázkami.

32. Kasačný súd vychádzajúc zo skutkových zistení vyplývajúcich z administratívneho spisu žalovanej dospel k záveru, že postupom žalovanej v oboch stupňoch došlo k takej vade konania, ktorá mohla mať za následok vydanie nesprávneho rozhodnutia vo veci odškodnenia žalobcu za pracovný úraz, ktorý utrpel dňa 01.04.2015, vo vzťahu jeho nároku na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia v dôsledku tohoto pracovného úrazu. Skutkové zistenia potvrdzujú, že žalovaná na odstránenie rozporov v bodovom ohodnotení zdravotného poškodenia žalobcu v dôsledku uvedeného pracovného úrazu v danom prípade vykonala znalecké dokazovanie. Pokiaľ v danom prípade na odstránenie rozporov v bodovom ohodnotení zdravotného poškodenia žalobcu bol vypracovaný znalecký posudok ako podklad pre vydanie správneho rozhodnutia, so znaleckým posudkom ako dôkazom mal byť náležite oboznámený žalobca, jeho doručením žalobcovi alebo jeho právneho zástupcovi, s poskytnutím časového priestoru na jeho vyjadrenie k tomuto znaleckému posudku. Kasačný súd postup žalovanej, z ktorého vyplynulo, že žalobca bol so znaleckým dôkazom oboznámený posudkovým lekárom Sociálnej poisťovne, vyhodnotil ako nedostačujúci a to vzhľadom na charakter dôkazu vo veci, ako aj vzhľadom k predmetu nároku žalobcu na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia. Uvedená vada konania je takým procesným pochobením žalovanej, ktorým žalovaná odňala žalobcovi právo na konanie pred správnym orgánom, majúcim za následok vydanie nesprávneho rozhodnutia a sama osebe je preto

dôvodom pre zrušenie napadnutého rozhodnutia žalovanej.

33. Kasačný súd považoval za dôvodnú aj ďalšiu námietku žalobcu a to vo vzťahu k bodovému ohodnoteniu položky 397b kývnosť kolenného kĺbu vpravo s spotrebou ortopedického podporného prístroja, ktorú ohodnotil MUDr. B. I. PhD. v lekárskom posudku zo dňa 20. 9. 2016 v bodovej hodnote 300 bodov. Pokiaľ žalovaná bez ďalšieho prevzala záver znalca, že kývnosť kĺbov u žalobcu je výlučne príznakom degenerácie kĺbovej chrupavky kolena - gonartrózy a že zmeny chrupavky zaťažovanej zóny mediálneho kondylu stehennej kosti vpravo nemajú traumatický pôvod, kasačný súd postup žalovanej považoval za predčasný, nemajúci oporu vo vykonanom dokazovaní a teda za nesprávny. Žalovaná sa doposiaľ nezaoberala skutočnosťou, či poškodenie kolena žalobcu opísané znalcom nenastalo v príčinnej súvislosti s pracovným úrazom žalobcu, ktorý utrpel dňa 01.04.2015, ktorá skutočnosť je významná pre priznanie náhrady, s prihliadnutím na tvrdenie žalobcu, že žalovaná doposiaľ ani nespochybnila, že pred úrazom takýmito ťažkosťami netrpel, čo je zrejme aj z jeho zdravotnej dokumentácie, majúť za to, že pracovný úraz bol jednoznačne spúšťačom týchto ťažkostí, ktoré predtým nikdy nemal a nebyť pracovného úrazu, je otázne, či by takéto následky u neho vôbec nastali a kedy.

34. Kasačný súd za predčasný považoval aj záver žalovanej vo vzťahu navýšenia bodového hodnotenia pri stanovení výšky náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia, keďže žalovaná si nezadovážila dostatok skutkových podkladov preukazujúcich zákonné podmienky pre (ne)priznanie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia za poškodenie zdravia žalobcu ako poškodeného v dôsledku jeho pracovného úrazu z 1.4.2015.

35. Poškodený má nárok na náhradu za bolesť a na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia podľa osobitného predpisu. (Zákon č. 437/2004 Z. z. o náhrade za bolesť a o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia a o zmene a doplnení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 273/1994 Z. z. o zdravotnom poistení, financovaní zdravotného poistenia, o zriadení Všeobecnej zdravotnej poisťovne a o zriaďovaní rezortných, odvetvových, podnikových a občianskych zdravotných poisťovní v znení neskorších predpisov). (§ 99 zákona č. 461/2003 Z. z.)

36. Účelom zákonnej úpravy zákona č. 437/2004 Z. z. o náhrade za bolesť a o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia a o zmene a doplnení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 273/1994 Z. z. o zdravotnom poistení, financovaní zdravotného poistenia, o zriadení Všeobecnej zdravotnej poisťovne a o zriaďovaní rezortných, odvetvových, podnikových a občianskych zdravotných poisťovní v znení neskorších predpisov je ustanovenie podmienok priznania a poskytovania náhrady za bolesť a náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia, upraviť vydávanie lekárskeho posudku o bolestnom a sťažení spoločenského uplatnenia (ďalej len "lekársky posudok") a jeho náležitosti, ustanovenia zásady na hodnotenie bolesti a zásady na hodnotenie sťaženia spoločenského uplatnenia (§ 1).

37. Zákonodarca v právnej norme § 2 ods. 2 uvedeného zákona definuje sťaženie spoločenského uplatnenia ako stav, ktorý je v súvislosti s poškodením na zdraví, ktoré má preukázateľne nepriaznivé následky pre životné úkony poškodeného, na uspokojovanie jeho životných a spoločenských potrieb alebo na plnenie jeho spoločenských úloh (ďalej len "následok").

38. Zákonodarca náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia ustanovuje v právnej norme § 4 ods. 1 až 4 uvedeného zákona tak, že náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia sa poskytuje jednorazovo; musí byť primeraná povahe následkov a ich predpokladanému vývoju, a to v rozsahu, v akom sú obmedzené možnosti poškodeného uplatniť sa v živote a v spoločnosti (ods. 1); náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia sa poskytuje na základe lekárskeho posudku (§ 7 a 8). Sadzby bodového hodnotenia za sťaženie spoločenského uplatnenia sú ustanovené v prílohe č. 1 v II. a IV. časti (ods. 2); ak niektoré poškodenie na zdraví nie je uvedené v sadzbách podľa odseku 2, použije sa sadzba za iné poškodenie na zdraví, s ktorým ho možno z hľadiska sťaženia spoločenského uplatnenia najlepšie porovnať (ods. 3); ak sa poškodenému už poskytla náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia a vzniklo také zhoršenie následkov, ktorých vývoj sa pri pôvodnom hodnotení následkov nepredpokladal, poškodený má nárok na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia vo výške ustanovenej v § 10 ods.

7 (ods. 4).

39. V zmysle zásad na hodnotenie sťaženia spoločenského uplatnenia ustanovených v § 10 zákona č. 437/2004 Z. z. hodnotí sťaženie spoločenského uplatnenia posudzujúci lekár podľa sadzieb ustanovených v prílohe č. 1 v II. a IV. časti. Pri určovaní bodového hodnotenia sťaženia spoločenského uplatnenia sa hodnotí závažnosť poškodenia na zdraví a predpokladaný vývoj následkov. Na účely uvedeného zákona zákonodarca označuje za posudzujúceho lekára lekára, ktorý naposledy liečil poškodeného v súvislosti s poškodením na zdraví; ak ide o chorobu z povolania, lekár so špecializáciou v odbore klinické pracovné lekárstvo a klinická toxikológia príslušného oddelenia alebo príslušnej kliniky zdravotníckeho zariadenia (§ 2 ods. 3 písm. d/). Zákonodarca zveril do oprávnenia posudzujúceho lekára aj zvýšenie bodového hodnotenia za sťaženie spoločenského uplatnenia až na dvojnásobok vzhľadom na obmedzenie alebo stratu možnosti poškodeného uplatniť sa v živote a v spoločnosti, ktorú mal vo veku, v ktorom utrpel poškodenie na zdraví. V prípadoch ustanovených v odseku 3 posudzujúci lekár prihliada aj na stanovisko poškodeného k odporúčanému zákroku (§ 10 ods. 4). V zmysle právnej úpravy ustanovenej v § 10 ods. 6 uvedeného zákona ak vznikli následky v orgáne alebo končatine, ktorých funkcia sa porušila predchádzajúcimi vrodenými alebo získanými zmenami zdravotného stavu, hodnotia sa len následky, ktoré vznikli v súvislosti s posudzovaným poškodením na zdraví alebo ktoré viedli k podstatnému zhoršeniu predchádzajúcich zmien zdravotného stavu. Ak nemožno stav zmien zdravotného stavu pred posudzovaným poškodením na zdraví presne zistiť, nesmie pri hodnotení sťaženia spoločenského uplatnenia počet bodov prekročiť tri štvrtiny ustanovenej sadzby.

40. Vychádzajúc z uvedenej právnej úpravy hodnotenie sťaženia spoločenského uplatnenia má vyjadrovať závažnosť poškodenia na zdraví a predpokladaný vývoj následkov tohto poškodenia. Bodové hodnotenie sťaženia spoločenského uplatnenia poškodeného zákonodarca zveril do oprávnenia posudzujúceho lekára, do oprávnenia ktorého zveril aj zvýšenie bodového hodnotenia za sťaženie spoločenského uplatnenia až na dvojnásobok vzhľadom na obmedzenie alebo stratu možnosti poškodeného uplatniť sa v živote a v spoločnosti, ktorú mal vo veku, v ktorom utrpel poškodenie na zdraví. Priznanie náhrady poškodenému za sťaženie spoločenského uplatnenia patrí do právomoci Sociálnej poisťovni. Otázka náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia poškodeného je otázkou právnou. Pre jej posúdenie je potrebné si zadovážiť dostatok skutkových podkladov preukazujúcich nielen samotné poškodenie zdravia poškodeného, ale predovšetkým preukázanie splnenia zákonných podmienok ustanovených v právnej norme § 2 ods. 2 v spojení s § 4 zákona č. 437/2004 Z. z., v zmysle ktorej právnej úpravy náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia musí byť primeraná povahe následkov a ich predpokladanému vývoju, a to v rozsahu, v akom sú obmedzené možnosti poškodeného uplatniť sa v živote a v spoločnosti (ods. 1) a pri rozhodovaní o zvýšení bodového hodnotenia sťaženia spoločenského uplatnenia musí byť preukázané obmedzenie alebo strata možnosti poškodeného uplatniť sa v živote a v spoločnosti, ktorú mal vo veku, v ktorom utrpel poškodenie na zdraví.

41. Skutkové zistenia v danej veci potvrdzujú, že otázkou možnosti zvýšenia základného bodového ohodnotenia sťaženia spoločenského uplatnenia na dvojnásobok podľa § 10 ods. 4 zákona sa zaoberal aj znalec. Znalec zdôvodnil, že odškodnenie za sťaženie spoločenského uplatnenia sa odškodňuje, ak poškodenie na zdraví má preukázateľne nepriaznivé dôsledky pre životné úkony poškodeného pre uspokojovanie jeho životných a spoločenských potrieb alebo pre plnenie jeho spoločenských úloh. Odškodnenie za sťaženie spoločenského uplatnenia musí byť primerané povahe následkov a ich predpokladanému vývoju a to v rozsahu, v akom sú obmedzené možnosti poškodeného uplatniť sa v živote a spoločnosti. V zmysle ustanovenia § 10 ods. 4 zákona č. 437/2004 Z. z. suma zodpovedajúca základnému počtu bodov zistenému lekárom sa primerane zvýši až na dvojnásobok podľa predpokladov, ktoré poškodenému vo veku, v ktorom bol poškodený na zdraví, mal pre uplatnenie v živote, v spoločnosti a ktoré sú v dôsledku poškodenia obmedzené alebo stratené. Týmito možnosťami sa rozumie najmä možnosť uplatniť sa v rodinnom, politickom, kultúrnom a športovom živote a možnosť voľby povolania a sebazvedelávania. Aplikácia tohto ustanovenia závisí od stupňa a rozsahu obmedzenia alebo straty predpokladov pre uplatnenie poškodeného v živote a spoločnosti, pričom stupeň rozsahu, intenzita obmedzených alebo stratených predpokladov v prípadoch hodných osobitného zreteľa podstatne prevyšuje stupeň, rozsah a intenzitu predpokladanú v ustanovení § 10 ods. 1 zákona č.

437/2004 Z. z. Napriek tomu, že ustanovenie § 10 ods. 4 citovaného zákona pripúšťa, aby odškodnenie posudzujúci lekár primerane zvýšil na dvojnásobok, aplikácia tohto ustanovenia je svojou povahou výnimočná. Zdôraznil, že odškodnenie za sťaženie spoločenského uplatnenia samo vo svojej podstate predstavuje náhradu za preukázateľne nepriaznivé dôsledky pre životné úkony poškodeného pre uspokojovanie jeho životných a spoločenských potrieb alebo pre plnenie jeho spoločenských úloh, teda k účasti na tých formách spoločenského života, ktoré slúžia k rozvoju osobnosti. Priznanie tohto odškodnenia preto prichádza do úvahy v prípadoch, kedy sú objektívne obmedzené možnosti poškodeného uplatniť sa v živote a v spoločnosti. Dôvodmi hodnými osobitného zreteľa môžu byť napríklad zmarenie alebo podstatné sťaženie dosiahnutia životného cieľa alebo snaženia, prípadne prínosu poškodeného v oblasti spoločenského, kultúrneho, politického, športového života alebo podstatné obmedzenie uspokojovania životných potrieb, čo v posudzovanom prípade sa nejedná a teda priznanie dvojnásobnej hodnoty bodového hodnotenia sťaženia spoločenského uplatnenia podľa § 10 ods. 4 zákona č. 437/2004 Z. z. pokladá za neodôvodnené a stanovené nesprávne.

42. Zo záverov znalca vyplýva, že priznanie dvojnásobnej hodnoty bodového hodnotenia sťaženia spoločenského uplatnenia podľa § 10 ods. 4 zákona č. 437/2004 Z. z. v prípade žalobcu pokladá za neodôvodnené a stanovené nesprávne. V dôvodoch posudku sa znalec čisto vo všeobecne rovine zaoberá podmienkami pre priznanie zvýšenia hodnoty bodového hodnotenia sťaženia spoločenského uplatnenia podľa § 10 ods. 4 uvedeného zákona. Keďže ide o otázku právnú, znalcovi ani neprináleží právne posudzovanie aplikácie uvedenej právnej normy, čo patrí do výlučnej právomoci Sociálnej poisťovne. K otázke zvýšenia hodnoty bodového hodnotenia sťaženia spoločenského uplatnenia podľa § 10 ods. 4 uvedeného zákona v prípade žalobcu, by sa mohol znalec vyjadriť až po preukázaní nepriaznivých dôsledkov poškodenia zdravia žalobcu v dôsledku úrazu pre životné úkony žalobcu ako poškodeného pri uspokjovaní jeho životných a spoločenských potrieb, vyplývajúcich z objektívnych skutočností. Z administratívneho spisu však vyplýva, že žalovaná v oboch stupňoch doposiaľ nevenovala náležitú pozornosť zisťovaniu dôsledkov úrazu žalobcu na ďalší jeho život a jeho obmedzenia pri uspokjovaní jeho životných a spoločenských potrieb, zohľadniac vek žalobcu, v ktorom utrpel poškodenie na zdraví.

43. Vychádzajúc z vyššie uvedených skutočností, najvyšší súd vyhodnotil námietky sťažovateľa - žalobcu, ktorými namietal nezákonnosť napadnutého rozsudku krajského súdu z dôvodov podľa § 440 ods. 1 písm. f), g) SSP za dôvodné, keďže tieto spochybnili vecnú správnosť napadnutého rozhodnutia krajského súdu, z ktorých dôvodov najvyšší súd podľa § 462 ods. 2 SSP rozhodnutie krajského súdu zmenil tak, že žalobou napadnuté rozhodnutie žalovanej zrušil a vec jej vrátil na ďalšie konanie.

44. O náhrade trov kasačného konania rozhodol najvyšší súd tak, že žalobcovi voči žalovanej priznal nárok na náhradu trov konania pred správnym súdom, ako aj trov kasačného konania podľa § 467 ods. 1, 2 SSP v spojení s § 167 ods. 1 SSP, keďže žalobca v konaní súdneho prieskumu zákonnosti rozhodnutia a postupu žalovanej pred správnym súdom, ako aj pred kasačným súdom mal úspech v celom rozsahu.

45. Toto rozhodnutie prijal najvyšší súd v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 139 ods. 4 veta prvá SSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.